

Ruduo į miškus kviečia savo gausiomis gėrybėmis. Grybų, uogų rinkimas – vienas iš didžiausių auksinėmis spalvomis pasidabinusio metų laiko džiaugsmų. Tiesa, išsileidus į grybų ar uogų paieškas, naudinga atminti – miške reikia elgtis atsakingai, o pasiklydus – nepamiršti kelių svarbių dalykų.

Atvykus į mišką grybauti, uogauti ar tiesiog pasivaikščioti gryname ore dažnas net nepagalvoja, kad kelio atgal iki automobilio ar vietos, iš kurios pajudėjo, gali taip lengvai neberasti. Nors patyrę grybautojai miškus pažįsta ir juose orientuojasi puikiai – pasitaiko ir nenumatytų atvejų. Susiklosčius tokioms situacijoms, VMU miškininkai pataria išlikti ramiems.

Pirmiausia, miške orientuotis gali padėti telefonas su GPS įranga. Žinoma, kad pasiklydus pavyktų rasti kelią atgal, svarbu atvykus pasižymėti automobilio stovėjimo ar atvykimo vietą. Tokiu būdu, iki pažymėto taško grįžti turėtų būti lengva. Tačiau pasikliauti telefonu ir jame esančia GPS įranga ne visada pavyks. Miške, dažnu atveju, tiesiog nėra ryšio – o neveikianti navigacija tik dar labiau sukels paniką.

Išeitimi pasiklydus gali tapti ir kompasas, kuris padės išlaikyti tiesią judėjimo kryptį. Naudodamiesi kompasu galėsite lengvai grįžti į pirminę atvykimo vietą, jei prieš išeinant pasitikrinsite kryptį, kuria planuojate leistis į grybų paieškas. Tačiau, ne kiekvienas ši prietaisą turi, o juo labiau su savimi pasiima į mišką.

Pasiklydus dažnai apima panika – žmonės nevalingai ima sukti ratus ir neranda kelio išėjimo iš miško link. Jei nėra ryšio, o ir kompasas su savimi nepasiėmėte, miškininkai primena, kad susiorientuoti gali padėti ir jus supanti aplinka. Visų pirma – geriausiai tiesią trajektoriją išlaikyti gali padėti saulės ar mėnulio pozicija danguje. Nors atskirti pasaulio kryptis be kompasas ar navigacijos nėra taip paprasta – miškininkai tikina, kad tai įmanoma. Geriausiai susiorientuoti pavyks giedrą, saulėtą dieną. Saulė visuomet būna pietinėje dangaus skliauto pusėje. Tiesa, priklausomai nuo paros laiko, jos judėjimas dangumi stebimas iš rytų į vakarus. Žinant konkretų laiką, nesunku apytiksliai įvertinti, kur pietūs. Jei dar rytas – saulė bus rytinėje ar pietryčių pusėje, jei laikrodis rodo gerokai po pietų – saulė danguje švies pietvakarinėje pusėje, o vakare – besileidžianti saulė nurodys vakarų kryptį.

Kai saulę danguje užstoja debesys, nors nėra itin paprasta, susiorientuoti ir įvertinti pasaulio kryptis gali padėti medžiai, samanų ir kerpės. Paprastai medžiai būna gausiau apaugę kerpėmis šiaurinėje pusėje, kadangi jos vengia tiesioginės saulės šviesos. Galima pastebėti, kad šiaurės pusėje samanų taip pat gausiau auga ant kelmų bei akmenų. Išsigelbėjimu gali

tapti ir skruzdėlynai. Jie, dažniausiai, statomi pietinėje arčiausiai augančio medžio pusėje, nes pavasarį tirpstant sniegui skruzdėlynui bei jo gyventojams reikalinga šiluma. Miškininkai pastebi, kad pietinis skruzdėlynas dažniau būna plokštesnis, o šiaurės pusėje – statesnis.

Ruduo – ne tik grybų, bet ir paukščių migracijos metas. Dažnas miško lankytojas greičiausiai net nepagalvoja, kad pasiklydus miške būtent migruojantys paukščiai gali tapti pagalba orientuojantis aplinkoje. Žąsys ar gervės dažniausiai skrenda dideliais būriais, išsidėstę „V“ forma, iš veisimosi vietų šiaurėje į žiemojimo vietas – pietuose. Tai gali padėti preliminarai orientotis aplinkoje. Svarbu atminti, kad šis metodas nėra visiškai patikimas, kadangi paukščiai neskrenda griežtai tiesia trajektorija. Kita vertus, susiorientuoti, kurioje pusėje yra pietų kryptis – jie gali padėti.

Jeigu apsiniaukę ir nesimato saulės, o ir pastebėti anksčiau išvardintų gamtinių ženklų nepavyksta, nustatyti pasaulio šalių kryptis gali padėti kvartalinės linijos bei miško keliai. Priėjus kvartalinių linijų susikirtimą galima lengvai suprasti, kur šiaurė, o kur pietūs, rytai ar vakarai – paprasčiausiai dėl kvartalų numeracijos. Didėjanti kvartalų seka eina iš vakarų į rytus ir iš šiaurės į pietus, todėl savo kelyje pamačius kvartalų ženklinimo stulpą su skaičiais pvz.: „34/35/71/72“ galima nustatyti, kad pats mažiausias kvartalas yra šiaurės vakaruose. Pagal šią schemą galima nustatyti, kad į šiaurinę pusę žvelgia kvartalinė linija tarp dviejų mažesnių numerių poros 34/35, o į pietų pusę driekiasi kvartalinė linija tarp didžiausių dviejų numerių 71/72. Tuo pačiu, vakarų pusėje kvartalinė linija būtų tarp 34/71 kvartalų, o rytų pusėje – tarp 35/72. Tuo tarpu, einant miško keliais galima atrasti pažįstamas vietas arba nueiti iki didesnių kelių – pagal tai bus lengviau orientuotis. Padėti surasti kryptį gali ir iškirstos biržės. Dažniausiai kertamos biržės yra stačiakampio formos, o ilgasis biržės kraštas yra orientuotas šiaurės-pietų kryptimis.

Grybavimo sezonui dar nepasibaigus, miškininkai primena, kad ne visi grybai yra valgomi, tad rinkti juos reikėtų atsakingai ir tik tas rūšis, kurias tikrai pažįstate. Naudinga atminti ir tai, kad tam tikros grybų rūšys yra retos, saugomos, todėl, atėjus į mišką vertėtų elgtis atsakingai – grybų, net ir nuodingų ar nepažįstamų – nespardyti ar kitaip nenaikinti. Gražaus ir grybingo rudens miške!

